

Gazdag István

Érzelmek és érdekek

<http://www.demokrata.hu/velemeney/erzelmek-es-erdekek>

2015. 03. 20

Alekszandr Solzsenyicin A Gulag szigetvilág című könyvében van egy groteszk, vagy inkább tragikomikus jelenet. Az egyik vidéki kommunista pártkongresszus végén a küldöttek Sztálin elvtárs nevének említésére ütemes tapsviharban törnek ki, és lankadatlanul folytatják több mint 10 percen át, azzal sem törődve, hogy egyesek közülük szó szerint összeesnek a kimerültségtől és hordágyon kell őket evakuálni. A teremben lévő NKVD-ügynökök ugyanis árgus szemekkel figyelik, hogy ki hagyja abba elsőként az ovációt. 2015. március 3-án hasonló jelenet játszódott le az amerikai kongresszus plenáris ülésén, azzal a különbséggel, hogy a szovjet diktátor helyett az izraeli miniszterelnök volt az amerikai népet képviselő mamelukok csaknem egyöntetű hódolatának tárgya, kollektív reverenciájukat pedig a legfőbb szovjet terrorapparátus helyett annak egyesült államokbeli homológja, az AIPAC (Amerikai-izraeli Közügyek Bizottsága) felügyelte.

Meg is lett az eredménye. Negyvenperces felszólalása során Benjamin Netanjahu nem kevesebb mint negyven alkalommal (vagyis percenként egyszer) részesült általános tapsviharban, ezen belül huszonnégyszer állva éljenzésben (standing ovation) vendéglátói részéről. Hasonló jelenetekre legutóbb Enver Hodzsa idején volt példa Európában. A jelek szerint azonban az Amerikai Egyesült Államoknak mára sikerült ledolgoznia magát a kommunista Albánia szintjére. Netanjahu személyében egyébként az amerikai kongresszus harmadszor hívta meg ugyanazt a külföldi előadót, aki ezzel Churchilllel, országa pedig Nagy-Britanniával került holtversenybe (összesen nyolc meghívással) az USA legajánorozottabb díszvendégeinek rangsorában. (De gustibus non est disputandum.)

Vajon mi lehet az oka, hogy a „világ vezető demokráciájának” szenátorai és képviselői ennyire rajonganak Izraelért? A választ egyrészt a már említett AIPAC betűszó adja meg, amely az amerikai politikai életben legbefolyásosabb Izrael-párti lobbistát jelöli. Befolyásának „titkáról” a százezer (!) aktív tagot számláló

nyomásgyakorló szervezet egyik volt igazgatója rántotta le a leplet, amikor elárulta, hogy az AIPAC „a tipikus kongresszusi kampánybüdzsé nagyjából 10-15 százalékát” adja. (Shawn Robinson, „AIPAC What You Need to Know”, humanityforpalestine.org, 2015. január 30.) Izrael támogatásáért cserébe az AIPAC tehát gyakorlatilag megveszi az amerikai kongresszus tagjait kilóra, akik pedig vonakodnak az effajta megélhetési politizálástól, azok – kampánytámogatás híján – búcsút mondhatnak politikai karrierjüknek. Az USA-ban ugyanis köztudomásúlag a rendelkezésükre álló pénzösszeg határozza meg az egyes képviselőjelöltek választási esélyeit, ennek következtében tíz esetből kilencben az győz, aki több pénzt tudott összetarhálni a kampányára. („Money Wins Presidency and 9 of 10 Congressional Races in Priciest U.S. Election Ever”, opensecrets.org, 2008. november 5.) Ma legalább másfél millió dollár kell egy képviselőházi és majdnem 10 millió egy szenátusi hely elnyeréséhez. (The Cost of Winning an Election, 1986–2010, cfinst.org) Ilyen körülmények között az Izrael-lobbi befolyása olyan erős, hogy a képviselők kevesebb mint 10 százaléka szavaz az AIPAC által javasolt törvények ellen („AIPAC: America’s Pro-Israel Lobby”, usc.news21.com).

Amint azt a második számú francia köztelevízió riportjában az AIPAC egyik volt alkalmazottja, egy bizonyos M. J. Rosenberg elárulja, „bármelyik amerikai politikus tudja, hogy ha támogatja az izraeli politikát, ha nem kérdőjelezi meg azt, akkor bőségesen kompenzálni fogják a választási kampányában. A lobbis jelentősen komplikálni fogja azon újságírók karrierjét, akiket nem Izrael-barátnak észlelnek. Nehezen fognak állást találni, vagy ha van nekik, nehezen fogják azt megtartani.” („Le lobby pro-Israélien aux États-Unis”, Un oeil sur la planète, France2).

Saját egzisztenciális érdekeiken és nyilván személyes meggyőződésükön túlmenően egyébként választóik elvárásai is arra sarkallják az amerikai képviselőket, hogy maximális jóindulatot tanúsítsanak Izrael iránt. A Biblián szocializálódott átlag amerikai ugyanis kedveli a zsidókat, sőt mi több, a saját felekezetéhez tartozókon kívül mindenki másnál jobban kedveli őket. Legalábbis ez derül ki a vallásos tárgyú felmérésekre szakosodott amerikai közvélemény-kutató intézet 2014 júliusában közzétett tanulmányából („How Americans Feel About Religious Groups”, Pew Research Center). A százas skálájú úgynevezett érzelmi hőfokmérő (feeling thermometer) mutatója az amerikai lakosság mindössze két százalékát adó zsidók említésekor kúszott a legmagasabbra, 63 fokra, mégpedig az USA lakosságának egyharmadát kitevő evangélikál és egyötödét képviselő katolikus publikum jóvoltából, tekintet nélkül – egyebek mellett – János evangéliumára, az Izraellel kapcsolatban rendszeresen felmerülő kémkedési ügyekre és lobbis-botrányokra és Hollywood módszeres keresztényellenes hecckampányára, amelynek keretében például „(b)riliáns színészek, mint Larry David és Sarah Silverman Amerika erősen

vallásos, családbarát kultúráját provokálják és a trágárság dicsőítésével bizonygatják zsidóságukat” („’Dirty Jews’ and the Christian right”, Haaretz, 2014. február 10.).

Az említett tanulmány egyéb pszichoszociális érdekességeket is feltárt, így például azt, hogy az összes megkérdezett vallási csoport közül önmaguk kedvelése a zsidók körében a legmarkánsabb, akik az érzelmi hőmérő szerint 89 fokon rajonganak egymásért. Ugyanakkor az is kiderült belőle, hogy az evangelikálok zsidók iránti szenvedélye távolról sem kölcsönös, éppen ellenkezőleg: az utóbbiak ugyanis az előbbieket kedvelik a legkevésbé, igaz, csak egyetlen fokkal, de még a muzulmánoknál is kevésbé! Íme, egy újabb bizonyíték arra, hogy az evangelikálok legfeljebb a hasznos idioták szerepére számíthatnak az Izrael-lobbi részéről, de mentális mazochizmusukat ismerve, többre talán nem is tartanak igényt. Vajon ezek után is megkérdőjelezhető még a USrael fogalom érvényessége?